שני שעירי פרק שישי יומא סד.

רבא אמר. מחוסר זמן דאיעטריך קרא לשעיר המשתלח כגון שהיה לו למי שמוכרן לציבור חולה כתוך ביתו שמותר לחלל עליו יום הכפורים ושחט את אמו של שעיר שנעשה מחוסר זמן משום אותו ואת בנו לאחר שהגריל עליו: **מי אסיר.** להוליכו לצוק משום אותו ואת בנו: **אין נדחין.** אם אירעה להם שעת פסול עדיין יכולין להתקן כשחלווג לו אחר ולא אמרי' הואיל ונדחה ילמה אלא נשחוטין כגון מת המשתלח יפסך הדם: **הא על ידי מערוכה ירלו.** כרבי אליעזר: **איכרים.** של עולה תמימה שנתערבו בהן איברי בעלת מום אחת: **אם קרב הראשן של אחד מהן.** קודם שהרגישו בדבר: **יקריבו כל הראשון כולן.** ותולין האיסור באותו שקרב ראשון ולא לקולא דהואיל ונתערבו אין כאן ספק איסור דאוריתא למיחל למומרא דלא שהיה מורה עליהן אלא כשהן בעצמן שנאמר בהם כי משחתם בהם מום בם כי אינם בעייניהו: **מכם בהם.** מדמלי למיכתב בם וכתב בהם: **בעידנא דאיתחזאי קמייתא לא איתחזאי כפרייתא.** אבל הא לא איתחזי קמא עד דאיתחזי אחרת שאף על פי שהגריל עליו אינו רואי ליטמא עד לאחר מתן דם הפר וכמון כך מת אחרי והביאו שנים והגרילו עליהן וכשהגיע זמן שחיטת השעיר ראשון אינו אומר: **אלא רבי יוסי דפסח.** דהא הכא לא איתחזאי קמא עד דאתחזאי אחרת אין זמן שחיטת פסח אלא לאחר חצות וקודם לכן אבל ראשון והופרש שני ונמצא ראשון והרי שניהן עומדים כשהגיע זמן שחיטה ואפילו הכי קאמר רבי יוסי מצוה בראשון: יתקיים

ארבא אמר כגון שהיה לו חולה בתוך ביתו ושחט אמו ביום הכפורים וכי האי גוונא מי אסיר ילא תשחטו אמר רחמנא והא לאו שחיטה היא הא אמרי במערבא דחייתו לצוק זו היא שחיטתו: אם של שם מת זה שעלה עליו וכו': אמר רב ז"ל שני שבזוג ראשון יקרב שני שבזוג שני ירעה רבי יוחנן אמר שני שבזוג ראשון ירעה שני שבזוג שני יקרב במאי קא מיפלגי רב סבר בעלי חיים אינן נידחין ורבי יוחנן סבר בעלי חיים נידחין מאי טעמא דרב דילוף ממחוסר זמן מחוסר זמן לאו אע"ג דהשתא לא חזי כי הדר מיחזי שפיר דמי הכא נמי לא שנא מי דמי התם לא איתחזי כלל הכא נראה ונדחה אלא היינו טעמא דרב דילוף מבעל מום עובר בעל מום עובר לאו אע"ג דלא חזי השתא כי הדר מיחזי שפיר דמי הכא נמי לא שנא והתם מנא לן דכתיב כי משחתם בהם מום בם מום בם הוא דלא ירצו הא עבר מומן ירצו ור' יוחנן מיעט רחמנא בהם הם הוא דכי עבר מומן ירצו הא כל דחיין הואיל ונדחו נדחו ורב ההוא בהם בעייניהו הוא דלא מירצו הא ע"י תערובות מירצו כדתנן איברים תמימים באברים בעלי מומין ר"א אומר אם קרב הראש של אחד מהן יקריבו כל הראשון כולן כרעיו של אחד מהן יקריבו כל הכרעיים כולן וחכ"א אפילו קרבו כולן חוץ מאחד מהן יצא לבית השריפה ואידך נפקא ליה מבם בהם ואידך בם בהם לא דריש ולרב נהי נמי דבעלי חיים אינן נדחין אי בעי האי נקריב אי בעי האי נקריב אמר רבא רב סבר לה כרבי יוסי דאמר מצוה בראשון הי רבי יוסי אי נימא רבי יוסי דקופות דתנן שלש קופות של שלש סאין שבהן תורמין את הלשכה וכתוב עליהן אלף בית גימל ותניא אמר רבי יוסי למה כתוב עליהן אלף בית גימל לידע איזה מהן נתרמה ראשון להביא הימנה ראשון שמצוה בראשון דילמא שאני התם דבעידנא דאתחזי קמייתא לא אתחזי בתרייתא אלא רבי יוסי דפסח (דתנן) המפריש פסחו ואבד והפריש אחר תחתיו ואחר כך נמצא הראשון והרי שניהן עומדין איזה מהן שירצה יקרב דברי חכמים רבי יוסי אומר מצוה בראשון ואם

שחיטתן כשרה מליקתן כשירה מיבעי ליה מידי דסליק מבהמה תנא שחיטתן כשירה וכן הא דקתני התם [השוחט] מיה ושוף ולא יצא מהם דם וכו' וקאמרינן בגמרא מי סלקא דעתך בקדשים מיה בקדשים מי איכא אבל לא פריך מי בקדשים שחיטה בעוף מי איכא אלא משום בהמה ומיה נקט השוחט: **התם לא איתחזאי בכלל הכא נראה ונדחה הוא.** ואפילו לרבי יוחנן דסבירא ליה בפרק קמא דקידושין (דף ז:) וכפ"ק דזבחים (דף יב.) דימוי מעיקרו הוי דימוי ואפילו בבעלי חיים גבי בהמה של שני שותפין הקדש אליה וחזר ולקחה והקדיש אליה קדושה ואינה קריבה ולא דמי למחוסר זמן דהתם משעה שהקדישה היתה דמויה ואף על גב דגבי מחוסר זמן נמי אמרינן לילה לקדושה יום להלנה אלמא אף ע"ג דבעידנא דאקדשיה לא חזיא להקרבה אפ"ה כי חזי למחר מקריב ליה ולא אמר דימוי מעיקרו הוא וכן כל קרבן שהקדישו ביום ועבר עליה לילה אחת שלא הקריבו מו לא לקרביה דהוה ליה נראה ונדחה ואין למרן לילה לאו מחוסר זמן ולא חזיא נדחה דהא הכא חזיא נדחה אע"ג דהדר חזי ביומיה וי"ל כיון שאינו מחוסר מעשה בגופו לא חזיא נדחה ועוד דהוא לילה לא חזיא להקרבת שוס קרבנות אבל הכא שצריך להביא שנים אחרים והגריל עליהם דהוי כמחוסר מעשה ועוד דהוא זמן הקרבה ואפ"ה לא מלי לאקרוביה הלכך חזיא דימוי: **הא** על ידי תערובת מרצו כדתנן בו'. וסבירא ליה כרבי אליעזר ל"ג אפילו כרבנן אע"ג דפליגי עליה רבנן התם בעבייתא דבנן דמתני' שרו מדאוריתא כדמשמע ליהנא דמתניתין דלא אסרו אלא אחר הנשחט אבל אותם שקרבו ועלו למערכה לא ירדו ומדרבנן הוא דאסרי לכתחילה כדמשמע ליהנא דמתניתין אפי' קרבו כולם חוץ מאחד מהם יצא לבית השריפה: **ואידך נפקא ליה מבם בהם.** והשתא איכא שלשה דרשות הא עבר מומם יצלו ואידך הא כל דחיין הואיל ונדחו ואידך הא על ידי תערובת מירצו והא דלא מייתי התם כפ' התערובת (זבחים דף עז:) דדרשא דרבי (יוחנן) משום דלא בעי לאתויי אלא הנך שתי דרשות דאפי' רב מודה בהו והא דמשמע התם דדרשא מדר' יוחנן מה"מ דבהם אין לחוש בזה דלא נחת גמרא לדקדק בזה: ואם

כל הראשים, כרעיו של אחד מהן יקרבו כל הכרעיים. וחכמים אומרים אפי' קרבו כולן חוץ מאחד מהן יצא לבית השריפה. ומפרש בגמ' דהא מתניתין דר' אליעזר אית ליה האי סברא דרב דאמר על ידי תערובת מרצו.

מסורת הש"ס

(א) [תמורה כב.], ב) [תמורה כב.], ג) [זבחים נט. עב.] פסחים עג. לח. קידושין ז: זבחים יב. כריתות כח. תמורה טו., ד) [ע' תוס' זבחים עד. ד"ה רב דאמר וכו'], ה) זבחים עז., ו) [תמורה כד.], ז) מגילה כא: לעיל סב. שקלים פ"ב מ"ב, ח) [ל"ל דמתיא], ט) לעיל סב., י) דף נ., כ) [ל"ל כדמה מיה יכו'], ל) [ל"ל אליעזר], מ) גי' רש"ל דר"מ.

גליון הש"ם

גמ' מי דמי התם לא איתחזי. כמוס' תמורה דף כי ע"ב ד"ה שמע הגיהקא כאן ואילך התם: תוס' ד"ה רחייתו וכו' תגן השוחט פרק חטאת ושור הנסקל ועגלה ערופה כל"ל:

מוסף רש"י

רב סבר בעלי חיים אינן נידחין. ואין דימוי אלא כדם לא נכנסים כגון שעיר של שם שנשחט וקודם זריקת דמו מת המשתלח יפסך הדם, אבל כל זמן שהקרבן מי ליט נפסל משום דימוי (פסחים עג:) ולא נדחה הראשון כמיתת מכירו והוא יקרב ושני שבזוג שני ירעה (תמורה כג.). ר' יוחנן סבר בעלי חיים נידחין. אם נדחו ידחו לעולם (קדושין ז:) ונדחה שני שבזוג ראשון כשמת מכירו לעולם וכשהוא מחכפר מתכפר בשני שבזוג שני (תמורה כב.). תורמין. כהנים, את הלשכה. עומנין משקלי שנה זו לתוכה לקנות מהן קרבנות לצור לכל השנה (מגילה כא:) שהשליכו לתוכה שקלים שהביאו מאחר ומתמלאין הנזכרין מהן שלש קופות לתרומה לקנות מהן קרבנות לצור תמידין ומוספין (לעיל סב.). דבעידנא דאתחזי קמייתא. קופה קמייתא להקריב ממנה, לא אתחזי בתרייתא. שהתאווה נגלית להקרבה מעכשהמה. אבל שעיר של זב ראשון לא נראה לעלים עד שנמצאו כל מחנות הדמים וכשנמצאו נראה אחרון כראשון (לעיל סב.). ואחר כך נמצא הראשון. לו קודם חצות דאחרנא עבר לו אחר חצות וקא אמר ר' יוסי מצוה בראשון ופע"פ שהופרש השני קודם חצות וכי מטי חצות מגייהו אימור כי הדדי דהא כל כמה דלא מטי זמן שחיטת הפסח לא איתחזי קמא (שם).

תוס' ישנים

(א) מחוסר פתיחה כמחוסר מעשה דמי. וכיון שעל נוף הקרבן נתחדר הוי כמי שהיא נוף הקרבן כדפי' רש"י ז"ל הואיל וכשעת שחיטת הקרבן צריך שיכלה הצער פתוח הוי כמו בגופו אבל שאר עבודת היום לא שייכי בנוף השעיר. מ"ר. הן טוענין דמחוסר זמן פי' כפ"ק דזבחים (דף ה.) וכפ"ק דזבחים (דף יב.) ובימה לרבי דהכא חשבינ מעמא דלית ליה לרב חסדא הואיל ואפילו לאומרים היכא שמחוסר מעשה דלא בעי למיתר הואיל ואלמי לשעיר הנעשה בפסים דמחוסר הגדלה ואילו בפסחים פרק תמיד נשחט (דף סב.) קאמר גבי שחטו לחולים לזרוק דמו לערלים דפליגי התם רבה ורב חסדא דקאמר רב חסדא הואיל ולא בעי מתקן נפשיה ופריך ומי אית ליה לרב חסדא הואיל כי אלא לרב חסדא קשיא ומשני מי לית ליה לקולא אבל לאומרים אית ליה אלמא אית ליה הואיל לאומרים אפי' היכא דמחוסר מעשה. נ"ר. וה"ל אלמנן מירבן דהתם כיון שכל שעה ושעה כידו לתקן עצמו ומחיסור כרת הוא עומד הילכך לא חשיב כמחוסר מעשה: אמאי נימא הואיל ולחלי לשלא לשמו חייב כו'. רש"י פירש דגרס עשמא דשלא לשמו הוא ופטור ולא נודע למה הניח רבינו שלמה כן דהא הכי מקשה לא אסיק מדעמיה טעמא דעקירה כלל וכמתיר בשחט אותה לתך גיהקא שהגיה רש"י כאן ומתקה שם ופירש דמקיימה כמו שפירש כאן אבל כאן אין צריך להגיה כלום: ודהתנן המוחר זמן כו'. דשמא ס"ד דמטעמא דהואיל מחייב ליה בלשמו: ראמר רב חלקיה בר טוביה כו'. בלאו רב חלקיה בר טוביה קשיא ליה מתני' שפיר דעל כרחן שלא לשמו חייב כאשם הואיל ועקירת חוץ שמה עקירה ופטור דקתני גבי אשם הייט דלאחילו לשמו אמלי מחייב הא מעבה זו פעורה אלא מעבה המסכת הך מעבה ופיגולה רב חלקיה בר טוביה מייתי מילתיה דיומר מזה יש בתלמוד הרבה שמה פעמים מביא דברי האמוראים אמפרכת התשבה שהביא להקשות ממנה ואלמ"ס שאינו צריך למימרא כגון הבא דשמואל דבכורות (דף מב.) דאמר שמואל לא קדושין בכמוהו ולא מקדשין בעושי תמורה וכן בפ"ק דחולין ומי אמר מה איכא בפרק חטאת ושור הנסקל מ"ר):

ולא אוליף פרק חטאת ושעיר המשתלח כו'. פרק חטאת ל"ג כדפירש רש"י דהא פרק חטאת ממעטינן מאל פמה אהל מועד: **יצאו אלו** שאין מיוחדין (לה'). ת"ל למה לי למעוטי שעיר המשתלח [אחר] וידוי בפרק בתרא דזבחים (דף קיג.): **מלמדו** ראי לפתח אהל מועד תיפוק ליה דממעטי שפיר מלה: יש לומר ואל פתח אהל מועד עיקרו בא משום [פרת] חטאת אי נמי לא היה ממעטינן ליה נמי ג) (אחר) הגרלה מאל פתח אהל מועד אי לאו אשכחן דממעטינן מלה': אבל כעל כמו דמעטא אימעיט אימא לא. ת"ל אפילו

לא) שייך לדף סב ע"ח. ב) ע"כ שייך לדף סב ע"ח. ג) ל"ל קידש.

עין משפט נר מצוה

טז א ב מיי' פ"ה מהל' עבודת יום"כ הל' יח:
טז ג מיי' שם שם טו:
יז ד מיי' פי"ג מהל' מעשה קרבנות הל' ד ופ"ו מהל' מקדשין הל' ה:
יח ה מיי' פ"ו מהל' פסולי המוקדשין הלכה ה:
יט ו מיי' פ"ו מהל' פסולי המוקדשין הל' כח:

תורה אור השלם

1. וְשׁוֹר אוֹ שֶׂה אֹתוֹ וְאֶת בְּנוֹ לֹא תִשְׁחֲטוּ בְּיוֹם אֶחָד: ויקרא כב כח
2. וּמִיַּד בֶּן נֵכָר לֹא תַקְרִיבוּ אֶת לֶחֶם אֱלֹהֵיכֶם מִכָּל אֵלֶּה כִּי מָשְׁחַתָּם בָּהֶם מוּם בָּם לֹא יִרְצוּ לָכֶם: ויקרא כב כה

רבינו חננאל

רבינא אמ' פחות מבן שמונת ימים לא איצטריך קרא, דהא פשיטא היא דלא קדוש, כי איצטריך קרא כגון שהיה לו חולה מסוכן ושחט לו שעירה ביום הכפורים, ויש לו בן ראוי לקרבן לאותה השעירה, והיה מזומן עם שעיר אחר והגריל עליהן מקודם שתישחט אמו ועלה עליו הגורל לעזאזל, והוא אסור לשחטו ביום אחד עם אמו כמחוסר זמן, סד"א כבר נקדש וישחלה, קמ"ל דלא. ואקשינן עליה וכי האי גוונא אסיר, אותו ואת בני לא תשחטו אמר רחמנא ושעיר המשתלח אינו נשחט. ודחי הכי דחייתו לצוק היא שחיטתו. ויאמר אם של שם מת כו'. פי' כגון שהגריל על שני השעירים ומת אחד והביא (שם) [שני] אחרים והגריל עליהן. יאמר אם של שם מת זה שעלה עליו הגורל לשם יתקיים תחתיו. ואם של עזאזל מת זה שעלה עליו הגורל לעזאזל יתקיים תחתיו והוא העימד במקום המת. נשאירו שנים האחד הראשון שמת חבירו, והאחר שעמד חבירו במקום המת. וחלקו בהן רב (ור' יוחנן. רב) אמר שיני שבזוג ראשון שמת חבירו הוא יקרב, דבעלי חיים אין נידחין, דליף לה מבעל מום עובר, התם (לאו) אע"ג דהאינא לא חזי להקרבה דהא אית ביה מום, כי עבר דמי, מומא והדר חזי, שפיר דמי, הכא נמי לא שנא. וסבר לה רב נמי כר' יוסי דאמר מצוה בראשון לפיכך אמר שני שבזוג ראשון יקרב. ור' יוחנן אמר שיני שבזוג שיני יקרב, אבל שיני שבזוג ראשון ירעה, כי כבר נדחה. והא דליף רב מבעל מום עובר שאני התם דכתיב כי משחתם בהם מום בם. ודייקינן משחתם בהם לא יצאו, כלומר, כל זמן שבהן מום פסול הא עבר המום שבהן כשר. ולפינן מינה דכל הדתויין אע"ג דהדר חזו פסולין מדכתיב הכא בהם, באלו זה הדין ולא בביצא בהם כי האי גוונא פסול והדר חזו. ורב אמר לך האי בהם לא אתא אלא ללמד כל זמן שהמום בהם לא יצאו אי אית להו אינהו בעייניהו, אבל אם נתערבו מיבעי. כדחנן בזבחים פרק ח' נתערבו אברים באברים בעלי מומין. ר' אליעזר אומר אם קרב הראש של אחד מהן יקרבו